

יום עיון "אחריות בפיקוד"

שם המכון: מרכז יצחק רבין

דרג: סרן רס"ן.

כמות משתתפים מינימלית-מקסימלית: 25-200

נושא יום העיון: "אחריות בפיקוד"

רציונאל:

הערכים המובילים היום בחברה שמחוץ לצבא, מדגישים אינדיבידואליזם, הסתגרות, טובת הפרט, שיקולי כדאיות (מה יוצא לי מזה) (חופש, בריחה מאחריות ועוד) – מחלחלים לתוך הארגון הצבאי ומעלים שאלות שאם לא יינתן להן מענה על ידי המפקדים קיים חשש רב כי תיפגע יכולתו של הצבא למלא באופן המיטבי את המשימות המוטלות עליו. מן התמורות והשינויים עולה כי המפקד בהווה, ויותר מכך בעתיד, חייב להיות בעל הכרה מוסרית חזקה ויכולת לצייד את חייליו בתחמושת שתעזור להלחם בספקותיהם ובשאלותיהם ביחס ללגיטימיות של שירותם הצבאי וביחס למשימות שהם נדרשים למלא. תפקידם של המפקדים הופך להיות קריטי כאשר קיימים ספקות ושאלות ברמה המוסרית ערכית. תפקידם של המפקדים יהיה ליצור אצל חייליהם מחויבות, מחויבות הקשורה להנעה ומצפן ברמה הערכית שתהווה חלק מכריע בעיצוב זהותם של החיילים אשר בשעת מבחן יכולים לשמש מפקדים של עצמם.

לכל אלה נדרשת פיקוד עפ"י מודל מנהגות מעצבת, מנהיגות היוצרת אצל אנשים מחויבות, דבקות במטרה ונכונות לבצע מעל ומעבר. פיקוד הנותן לאנשים חזון בעל משמעות המחזק אצלם את ההתלהבות, הנאמנות, הגאווה והאמון בעצמם ובמטרתיהם. פיקוד המעורר השראה, מסירות ומעורבות ומאפשר למונהגים לפעול מעבר לעניינים הפרטיים – לטובת החברה כולה. על מנת להבין את הערכים המכוננים בפיקוד – מרכז רבין מציע לעקוב אחר מנהיגים שהופיעו בחברה הישראלית לאורך השנים מתחומים שונים מתוך ניסיון לבחון את הערך "האחריות" אשר לו אופנים וגוונים שונים. עיקר הבחינה תעשה סביב אירועי קונפליקט שחוותה החברה הישראלית מתוך כוונה לקבל השראה ממנהיגי עבר כמוטיבציה לברור זהותם הפיקודית חינוכית. ברור הזהות הפיקודית נעשית באמצעות פעילות חינוכית מרוכזת במרכז רבין, תוך התנתקות מהשגרה התמסרות מרבית לתהליך למידה.

הנחת היסוד – ככל שהמפקדים יתעמקו יותר בבירור זהותם האישית כך המרחב הפיקודי שלהם יועצם, והם יוכלו להנחיל אותו טוב יותר לחיילים שלהם.

מטרות.

- ✓ להבין את הערכים המכוננים בפיקוד ומנהיגות בדגש הערך אחריות, מתוך האירועים ההיסטוריים של מדינת ישראל.
- ✓ לבחון את הערך אחריות באופנים ובגוונים שונים בחברה הישראלית ובצה"ל.
- ✓ בחינת ערך האחריות בתפקידם האישי.

מרכז יצחק רבין המוזיאון הישראלי

משך	יחידת תוכן	פירוט יחידת תוכן*	גורם מעביר (שמות מרצים בהלימה לתחום התוכן)	מידע אודות המרצה**
רבע שעה	פתיחה	הנושא והקשרו ליחידה	מפקד	
שעה וחצי	הרצאה המפקד המחנך	נברר מהו מפקד מחנך? נעמיק במודל של מנהיגות מעצבת דרך מקרה מבחן של המחנך חיים אסקלנטה. ונקשור את הנושא למציאות העכשווית של המפקדים	חגי בן צבי	סוציולוג, חוקר מנהיגות, יועץ למשרד החינוך, מפקד ביסל"מ בעברו.
שעה וחצי	סיוור במוזיאון	בחינת אירועים מכוננים בחיי החברה בישראל והתמודדות המנהיגים עמם; הבחנה בין מנהיגות פורמאלית ללא-פורמאלית; התבוננות במנהיגות בחברה מרובת תרבויות.	מדריכי המרכז	מדריכים בעלי תואר ראשון ושני במדעי המדינה החברה והרוח. בוגרי הכשרת מרכז יצחק רבין.
שעה	סדנת עיבוד-	דיון ועיבוד תכני אודות מושג האחריות באמצעות בחינת אירועים נבחרים בהיסטוריה ישראלית. האירועים והמנהיגים בהם נעסוק- אלטלנה - בן גוריון מול בגין, השילומים - בן גוריון מול בגין, פנתרים שחורים - סעדיה מרציאנו, צארלי ביטון. הסכם השלום עם מצריים - בגין וסאדאת. הסכם אוסלו - רבין כמנהיג שמתייחס למציאות	מנחי המרכז	23 מדריכים. מדריכים בעלי תואר ראשון ושני במדעי המדינה החברה והרוח. בוגרי הכשרת מרכז יצחק רבין

מרכז יצחק רבין המוזיאון הישראלי

		<p>המשתנה ומגדיר חזון לחברה טובה ומשגשגת, מנהיג הלוקח אחריות ומנווט (לא נכנסים לדיון האם ההסכם טוב או רע)</p> <p>סרט מנהיגות ואחריות של יצחק רבין באירועים – בחטיבת הראל, אלטלנה, שילומים, ששת הימים, אנטבה, נחשון וקסמן.</p>		
	מפקדים	<p>בסדנה נעסוק בהקשר האישי, כמפקדים בצה"ל. המפקדים יערכו מיפוי של ערך האחריות אצלם ביחידה. יחלו בתהליך חשיבה על גיבוש דרכי פעולה מתוך שיתוף דוגמאות אישיות ונקיטת עמדה. כל זאת, מתוך מטרה לתת למפקדים- מצד אחד, ידע והבנה על המושג אחריות ותובנות בהקשרים המקצועיים- אישיים שאותם יוכלו לקחת איתם.</p>	האחריות הנדרשת בתפקיד שלי.	שעה
	מפקד המסגרת.	<p>דגשי מפקד בהקשר של פיקוד ואחריות ביחידה.</p>	סיכום מפקד	רבע שעה

